

GROT (31) *sb m*

o jasne.

sg *N* grot (11). ◇ *G* grotu (2) *BielSpr*, *ModrzBaz*, grota (2) *CzechEp*, *WyprPl*. ◇ *A* grot (2). ◇ *I* grot(e)m (2). ◇ *pl N* groty (4). ◇ *A* groty (5). ◇ *I* groty (2). ◇ *L* grotach (1).

Sł stp brak, *Cn notuje*, *Linde XVII – XVIII w.*

1. *Ostre zakończenie strzały lub broni kłującej; cuspis (hastae praeacutae), spiculum (hastae) Mącz, Cn; ferrum Modrz; acumen Cn (17)*: Broń ich ielt trzcina długa miążza/ w kthorey ná końcu grot oftry *BielKron* 456; *Tricuspis*, *Troyáki hart/ Grot* o trzech końcách. *Mącz* 75d, 75d, 391c, 408a, b; zwano ie *Haftati*, bo miewáli drzewcá z groty żeláznemi ná łżeści łtop *BielSpr* 14, 61v, 69, 74; *KochMon* 31; *ModrzBaz* 111; *KochFr* 45; Iełcze podobno drzewcá trzebá żołniérłkiégo. /—/ Ielt fám/ ále nie długié/ y bez grotá ktemu. *WyprPl* B2.

grot od czego (1): á oracze y teras wyorywáią ná tym vroćífczu [...] włomki Izábel/ groty od drzew y włoczni *StryjKron* 355.

grot u czego (1): *Spiculum* [...], *Grot* v drzew żołnierskich yáko też łtrzał y bełtów kufznych. *Mącz* 408b.

grot na czym (1): *Cuspis*, *Harty* áłbo *Groty* ná drzewie. *Mącz* 75d.

Szereg: »hart albo grot« (1): *Mącz* 75d *cf grot na czym*.

2. *Sztuka broni kłującej albo strzała; quiris BartBydg (10)*: *Quiris*, *groth*, drzewcze *BartBydg* 128b; *KromRozm I A4*; Nie vłtráľzą mię groty ku mnie zložoné. *KochPs* 5; *KochEpit* A3; Obróćili fwe groty nád ludzkie nádzieie/ Nie ná pogány/ ále ná fwe dobrodzieie *KochProp* 7; mogłby *Krol Ie^{so} M.* rofkazác/ połtárác fię o rzemieśniká dobrego/ ktory [...] będzie vłtáwicznie robił ármáturę/ [...] iáko zbroie/ káráceny/ ruśnice/ groty/ łzáble/ y infze potrzeby woienne *GrabPospR* L.

W przen (4): *Kliny* nieprzytępione/ y *Grot* ná tę hártowną zbroię pewnie nie ołowiány. *CzechRozm* 129.

Wyrażenie: peryfr. »srebrny grot« = *pieniądze służące przekupstwu (1)*: *Wiesz* tho *Pan Bog* my dziś ludzie *Krześcijáńcy* iáko iá [*sprawiedliwoścíq*] łzáfuiemy. *Ale* zda mi fię kto dziś záłóży ná grufzt łrebrnym grotém/ iz łnádnie tę tarcz przebije/ y gońcá zbodzie. *RejZwierc* 56.

Szeregi: »grot i pancerz« (1): *gdyż* wiemy iz też łprzećiwnicy náľzy nie łpią/ á vłtáwicznie łzoruią przećiwko nam ty groty y thy pánczerze łwoie. *RejAp* 74.

»grot i zbroja« (1): *ktorzy* gromią łprzećiwniki iego głóľmi łfrogiemi *Prorockiemi/ Apóľtolłkimi/* y tymi zbroiámi á łfrogiemi groty ie bodą *RejAp* 102v.

3. *n-pers (4)*: *gdym* fię mu przez páná *Doktorá* *Grotá* y infze/ ná rozmowę [...] ofiárował *CzechEp* 326.

Zestawienia (3): *Ian Groth* *Bifkup. BielKron* 373v *marg*, L1114; *Grot* z *Iánczowic* *Máłogóľłki SarnStat* 992.

Synonimy: 1. *hart*, *koniec*, *kończystość*, *ostrze*.